

KANNANOTTO LIITTYEN MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN OSAYLEISKAVAEHDOTUKSEN KÄSITTELYYN

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee 11.12.2012 kokouksessaan Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaavaehdotusta.

Kaavaehdotus ei ole olennaisesti kehittynyt keväällä 2012 käsitellystä ehdotuksesta. Se heikentäisi merkittävästi erästä Itä-Helsingin tärkeimmistä luonto- ja viheralueista. Kaavassa esitetty rakentaminen vaikuttaisi välillisen häiriön muodossa selvästi laajemmin kuin sen 15 % verran, joka jäisi fyysisen rakentamisen alle. Lopputulos ei edusta harkittua tiivistämistä, vaan tärkeän luonto- ja virkistysalueen tietoista supistamista ja heikentämistä.

Allekirjoittaneet luonnonsuojelujärjestöt toivovat kaupungin jäädyttävän nykyisen kaavaehdotuksen jatkovalmistelun ja ottavan vakavaan jatkokehittelyyn Our City -projektin tuottaman vaihtoehdoisen Rastilan asemakaavavaihtoehdon. Vaihtoehdoisen kaavan jalostaminen viralliseksi kaavaksi säilyttäisi Meri-Rastilan länsirannan yhtenäisen metsäalueen, mutta mahdollistaisi Rastilan alueen hallitun tiivistämisen.

Muutamia kommentteja kaavaehdotuksen ongelmista luonnonarvojen huomioinnin kannalta

Päätösesityksessä (vaikutukset ympäristöön) annetaan varsin suppea kuva alueen luontoarvoista sekä vähätellään kaavaehdotuksen vaikutuksia niihin.

Kaava-aineistoista ei mm. käy ilmi se, että Meri-Rastilan länsirannan metsäalue täyttää uusien laji- ja elinympäristötietojen perusteella maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit, mikäli alueen merkittävyyttä arvioidaan Uudenmaan liiton kehittämien maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerien perusteella (<http://www.uudenmaanliitto.fi/index.phtml?s=1484>). Rakentamisen ohjaaminen tällaiselle alueelle on huonosti harkittua ja johtaa vääjäämättä valituskierteeseen.

Rakentamisen supistava vaikutus maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit kirkkaasti täyttävään alueeseen on huomattava. Näitä vaikutuksia ei ole asiallisesti arvioitu sen enempää kaavaselostuksessa kuin lautakunnan esitysaineistoissakaan.

Melko lailla tarkoitushakuista on myös se tapa, jolla alueen huomattavista luonto- ja lajistoarvoista vuonna 2011 saadut uudet tiedot (METSU-selvitys, kääpäselvitys) on kaava-aineistoissa tulkittu.

METSU-selvityksen merkittävin havainto kaavan osalta on se, että Meri-Rastilan alueella on Helsingin oloissa huomattavan laaja ja lähinnä luonnonsuojelubiologisesti arvokkaista kangas-, kallio-, lehto- ja korpimetsistä koostuva kokonaisuus. Olennainen osa alueen kokonaisarvoa on sen laajuus ja muoto eli vähäinen reunavaikutuksen osuus. Sen toteaminen, että merkittäviä osia todetuista luontoarvoista säilyy kaava-alueen ulkopuolella, ei edusta asiallista ja riittävää vaikutusten arviointia.

Vastaavalla tavalla on tulkittu kääpäselvitystä. Käävät ovat lajiryhmä, jonka tiedetään melko hyvin kertovan metsäalueen vanhojen metsien arvoista sekä merkityksestä muun lahopuulajiston (näitä noin neljännes kaikista Suomen metsälajeista, n. 4000-5000 lajia) suojelulle. Vuoden 2011 selvityksissä Meri-Rastilan länsirannan metsäalue osoittautui Helsingissä kautta aikain selvitettyistä alueista arvokkaimmaksi ja se täytti useat arvoluokka I:n kääpäalueen kriteerit.

Metsäalueen lajistollinen monipuolisuus sekä alueelta havaittujen uhanalaisten ja vaatelioiden kääpälajien määrät vastaavat monien hemiboreaalisen vyöhykkeen valtakunnallisesti arvokkaiden suojeltujen vanhojen metsien tasoa. Sen toteaminen, että alueella ei ole luonnonsuojelulain erityisesti suojeltavia lajeja, on melko lailla epäolennaista verrattuna siihen, mikä on alueen merkitys suhteutettuna Helsingin muihin metsäalueisiin tai pääkaupunkiseudun saman kokoluokan suojelualueisiin. Kääpäselvityksessä alueelta havaittiin yhden vuoden selvityksissä peräti 90 kääpälajia, joista 12 on luokiteltu alueellisesti tai valtakunnallisesti uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi. Vaatelioiden lajien esiintymisen perusteella alue kuuluu Helsingin arvokkaimpiin kääpäalueisiin.

Merkittävä osa vaatelioidista kääpälajeista havaittiin kaavoituksen kohteena olevalta osa-alueelta. Alueelta on havainto mm. vaarantuneesta kuusensitkokäävästä (*Antrodiella parasitica*) ja alueellisesti uhanalaisesta lumokäävästä (*Skeletocutis brevispora*). Kuusensitkokäävästä on Suomesta tehty kautta aikain alle 15 havaintoa ja Helsingistä laji tunnetaan vain Meri-Rastilan ja Uutelan alueelta. Lumokääpä on puolestaan vaatelioiden aarniometsälaji, jonka havainnot pääkaupunkiseudulla keskittyvät kuusilahopuustoltaan edustavimpiin suojelumetsiin. Molemmat selvitysalueelta havaitut esiintymät silmälläpidettävää helttä-aidaskääpää (*Gloeophyllum abietinum*) sijoittuvat niin ikään selvitysalueen pohjoispuoliskoon. Lisäksi alueen pohjoisosasta tehtiin kolme havaintoa alueellisesti uhanalaisesta ruostekäävästä (*Phellinus ferrugineofuscus*) sekä kolme havaintoa silmälläpidettävästä kirjokerikäävästä (*Ceriporia excelsa*). Edellä mainitut lajihavainnot kaava-alueelta kertovat sen merkittävästä suojeluarvosta kuusi- ja koivulahopuustosta riippuvaisen kääpälajiston kannalta.

Luontojärjestöt katsovat Our City -projektin ehdotuksen tarjoavan alueen suunnitteluun toteuttamiskelpoisemman vaihtoehdon, jolla voidaan lisäksi välttää korvaamattomien luonto- ja virkistysarvojen tuhoutuminen.

Helsingissä 5.12.2012,

Sirkku Manninen
Puheenjohtaja
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Kati Vierikko
Varapuheenjohtaja
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Pertti Sundqvist
puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri

Ursula Immonen
Toiminnanjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri